

Suomen Rehtorit ry
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki
www.surefire.fi

Opetushallitukselle

Aihe: Opetushallituksen lausuntopyyntö ehdotettavista sitouttavan koulu yhteisöön muutoksista Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014.

Viite: OPH-106-2023

Suomen Rehtorit ry:n lausunto ehdotettavista sitouttavan koulu yhteisöön muutoksista Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014.

1. Ovatko luvun 4 kappaleen 4.2 täsmennykset selkeät ja paikallista työtä tukevat?

Tekstin selkeyttä lisää ytimekkyys. Täyteilmaisuja ja toistoa tulee välttää luettavuuden helpottamiseksi.

Esimerkiksi ilmaisusta *arjen luonnollisissa kohtaamisissa* tulisi jättää sana luonnollisissa pois. Arjen kohtaamisissa -ilmaisu on riittävä ja kuvaa selkeästi oppivan yhteisön toimintatapaa. Toisaalta ilmaisussa *aikuisten malli ja esimerkki* on selkeästi tautologiaa. Molempia ei suositella käytettäväksi rinnakkain.

OPS-luonnoksessa ei tuoda johdonmukaisesti esille tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista eri yhteyksissä. Siksi Suomen Rehtorit ry esittää kappaletta neljä muutettavaksi seuraavasti:

Tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat oppimisen tavoite eri oppiaineissa ja ne sisältyvät myös laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuteen. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu arjen tilanteissa on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria. Opetuksen järjestäjä voi lisätä paikalliseen tuntijakoon tunteja, joilla näitä taitoja harjoitellaan.

2. Ovatko luvun 5 kappaleen 5.1 kuvaukset kokonaisuutena selkeät ja paikallista työtä tukevat?

Luvun 5.1 kuvaukset ovat oppilaan näkökulmasta pääosin tarpeelliset. Kuitenkin opetussuunnitelman perustetekstillä määritellään koulun johdon vastuuta ja työmäärää esimerkiksi lisäyksellä *poissaolojen suunnitelmallisesta ennaltaehkäisystä*. Opetushallituksen ei pidä ottaa kantaa opetuksen järjestäjälle kuuluvista henkilöstön tehtävänkuvauksista, minkä vuoksi Suomen Rehtorit ry esittää henkilöstön tehtävänkuvauksiin liittyviä kohtia poistettavaksi opetussuunnitelmasta.

Suomen Rehtorit ry esittää kappaletta kuusi täydennettäväksi seuraavasti:

Koulussa opitaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimisen taitoja osana oppiaineiden opetusta ja laaja-alaisen oppimisen kokonaisuutta ja opetuksen järjestäjän niin päättäessä paikalliseen tuntijakoon lisätyillä tunne- ja vuorovaikutustaitojen tunneilla.

Suomen Rehtorit ry pitää erittäin tärkeänä koulun ja kodin välistä yhteistyötä. Kuitenkin yhdeksännen kappaleen viimeinen lause koskien *huoltajien kasvatusvastuun tukemista kouluun kiinnittymisessä* tulee poistaa. Ilmaisuu on itsessään epäselvä. Lisäksi opetushenkilöstölle ei voida määrittää opetussuunnitelman perusteissa lakisääteisiä tehtäviä ja kasvattaa samalla myös koulun roolia.

Lisäksi Suomen Rehtorit ry pitää *vaatimusta poissaolojen taustasyiden selvittämisestä* kohtuuttomana perustetekstiin kirjoitetussa muodossa. Syiden selvittäminen on usein todella vaikeaa eikä välttämättä selvitettävissä koulun keinoin. Perustetekstissä tulee korostaa huoltajan vastuuta oppivelvollisen koulunkäynnistä, poissaolojen ennaltaehkäisemisestä, seurannasta ja selvittämisestä kouluun.

Luvussa 5.1 käytetään epä johdonmukaisesti sekaisin käsitteitä *poissaolojen ehkäisy, poissaolojen ennaltaehkäisy, poissaolojen ennalta ehkäiseminen ja poissaolojen ennaltaehkäiseminen.*

3. Antavatko luvun 5 kappaleiden 5.1 ja 5.6 lisäykset ja täsmennykset riittävän tuen paikallisen toimintamallin laatimiseen?

Luvun 5.6 lisäykset antavat olettaa, että sitouttavan koulu yhteistyön mallista tulee valtakunnallisesti vakiintunut toimintamalli, johon ohjataan myös rahoitusta. Tällöin voidaan vahvistaa oppilaiden kanssa työskentelevien aikuisten monialaista osaamista.

Suomen Rehtorit ry katsoo, että paikallisen toimintamallin laatiminen tulee ohjeistaa opetuksen järjestäjätasolla. Luvun 5.6 lisäysten osalta on perustetekstissä ohjeistettu myös koulu- ja oppilastasolla.

4. Mitä muita havaintoja haluatte tuoda esille nyt esitetyistä muutoksista?

Opetussuunnitelman perusteita tulee tarkastella kokonaisuutena. Suomen Rehtorit ry pitää tärkeänä, että opetukselle ja oppimiselle varataan riittävästi aikaa eikä koulun tehtäviä ja vastuita lisätä. Tehtävien lisääminen vie aikaa oppilaiden kohtaamiselta, arvokkaalta opetukselta ja koulun johtamiselta.

Voimassa olevan Opetussuunnitelman perusteet 2014 luvun 5.2 mukaisesti *koulut tukevat kotien kasvatustehtävää ja vastaavat oppilaan opetuksesta ja kasvatuksesta koulu yhteisön jäsenenä.* Tämä kirjaus on onnistunut, sillä se rajaa koulun kasvatustehtävän erinomaisesti koulu yhteisön jäsenyyteen. Vastaavanlainen linjaus tulee ottaa huomioon myös esimerkiksi poissaoloihin liittyen. Koulun roolia ei voi kasvattaa tehtäviin, jotka kuuluvat huoltajille. Huoltajien tukeminen voi olla esimerkiksi koulun aktiivista tiedottamista.

Helsingissä 25.1.2023

Antti Ikonen
puheenjohtaja
Suomen Rehtorit ry